

खडक नगरपालिकाको १३ औं नगरसभाको बैठक

आ.व. २०८०/०८१ को
नीति तथा कार्यक्रम

खडक नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कल्याणपुर, सप्तरी, मधेश प्रदेश

खडक नगरपालिकाको गरिमामय १३ औं नगरसभामा उपस्थित नगर उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वडा अध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्य, नगरसभा सदस्य तथा आमन्त्रित महानुभाव खडक नगरपालिकाको १३ औं नगरसभाको पहिलो बैठकलाई नीति तथा कार्यक्रम मार्फत सम्बोधन गर्न पाउँदा म गौरवान्वित छु।

नेपालको इतिहासका धेरै अफयारा एंव विषम परिस्थिति पार गर्दै आजको अवस्थासम्म आइपुगेको र अनेकौं कठिन मोडहरूमा पनि राष्ट्रिय एकता सार्वभौमिकता र स्वाधिन्ताको झण्डा फहराउँदै वीर अग्रजहरूबाट आजको पुस्तासम्म राष्ट्र निर्माणको अभिभारा हस्तान्तरित हुँदै आएको छ। यस अवसरमा म नेपालमा नागरिक सर्वोच्चता र लोकतन्त्रको स्थापना तथा मुलुकको समृद्धिको लागि सुरुदेखि हालसम्म भएका राजनीतिक क्रान्ति, महान जनयुद्ध, जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन, थरुहट आन्दोलन, विभिन्न जातिय-वर्गिय लगायतका आन्दोलन र बलिदानीपूर्ण संघर्षमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात शहीदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछु। साथै संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्ती र समाजवाद उन्मुख नेपाली समाज निर्माणको लागि अगाडी बढ्दै गर्दा वेपत्ता भएका योद्धाहरू प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दै घाइते अपाङ्गहरू योद्धाहरूमा स्वास्थ्यलाभको कामना गर्दछु। साथै यहाँ सभामा उपस्थित सम्पूर्ण सभाका सदस्यहरूलाई म स्वागत गर्दै अभिवादन गर्दछु।

सम्पूर्ण न्यायप्रेमी खडक नगरवासी, जनप्रतिनिधि, बुद्धिजिवि, कर्मचारीहरूको म प्रतिको आशा, विश्वास, साथ, सहयोग र भरोसाको फलस्वरूप खडक नगरपालिकाको विकास निर्माण, आर्थिक समृद्धि तथा सामाजिक विकास लगातका विविध क्षेत्रमा छोटो अवधिमा आमूल परिवर्तन ल्याउन प्रयास गरेको छु। ती मध्ये केही यस प्रकार रहेका छन्।

- सुकुम्बासी, दलित, भूमिहीनहरूलाई जग्गा वितरणको लागि कार्यालय स्थापना तथा जग्गा स्वामित्वको निस्सा प्रदान गरेको छु।
- फोहोर मैला र दिशाजन्य लेदो व्यवस्थापन गर्न १ विगहा क्षेत्रफलमा ट्रेन्च निर्माण गरेको छु जुन मधेश प्रदेशमै प्रथम ट्रेन्च निर्माण कार्य हो।
- प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्दै शिक्षासँग जोडी ४३ जना श्रमिक शिक्षक नियुक्त गरी विद्यालयहरूमा शिक्षकको कारण विद्यार्थीमा पर्न गएको प्रभाव केही हद सम्म न्यूनिकरण गर्ने प्रयास गरेको छु।
- विद्यालयहरूमा कमी रहेको शिक्षकको माग बमोजिम स्वमसेवक शिक्षकको व्यवस्थापन गर्ने प्रयास गरेको छु।
- निःशुल्क रुपमा गर्भवती महिलाहरूको भिडियो एक्सरे सेवाको सञ्चालन गरेको छु।
- प्रदेशस्तरीय ल्याव सेवाको व्यवस्थापन।
- वडा नं. ९ मा बर्थिङ्ग सेन्टरको सञ्चालन भएको छ।
- ३ वटा प्रा.वि. विद्यालयको अपग्रेडिङ्ग गरी कक्षा ६ सञ्चालन भएको छ।
- ११ वटा विद्यालयमा २ कोठे र ४ कोठे भवन निर्माण भएको छ।
- क्याम्पस सञ्चालन अनुमतीको लागि प्रक्रिया अगाडी भै सकेको र छिट्टै क्याम्पस संचालनमा आउने विश्वास दिलाउन चाहन्छु।
- PHC मा प्रभावकारी सेवा सुचारु।
- प्रति महिना १ अंकमा भरेको सुत्केरी सेवा ३ अंकमा वृद्धि भएको छ।

- प्रति वर्ष ८० लाखको औषधी खरिद गर्दा पनि नपुगेको अवस्थामा २० लाखको औषधी टेन्डर गरी औषधी समस्या समाधान भएको ।
- नगरले खेलकुदमा लगानी गर्दा त्यसको प्रतिफल खडक नगरका खेलाडीहरु जिल्लास्तरीय रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगितामा विजयी हासिल गर्न सफल भएको छ ।
- खडक ७ मा कोल्ड स्टोर निर्माणको लागि संघ सरकारबाट बजेट ल्याउन सफल भएको ।
- खडक नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउन ब्लक ईटा र टायल उद्योग सञ्चालन गरेको छ ।
- कृषिलाई आधुनिकरण र सहज मल व्यवस्थापनका लागि प्राङ्गागरिक मल उद्योग सञ्चालनको तयारी गरेको छ ।
- चुरे संरक्षणको लागि खडक नगरपालिका वार्ड नं. ७ मा २० हेक्टर जग्गामा नर्सरी निर्माण गरेको छ ।
- चुरे क्षेत्रको खडक नगरपालिका वार्ड नं. ३, ४, ५, ६ र ७ मा जलाशय निर्माण गरेको छ ।

माथि उल्लेखित कार्यका अलावा अन्य विभिन्न योजना, कार्यक्रम, तथा नीतिगत विषयमा भएका कार्यहरुको सभाले अनुमोदन गर्ने छ। साथै कार्यालयबाट नियमानुसार भएका निर्णयहरुको समेत अनुमोदन हुनेछ भन्ने म पूर्ण विश्वस्त रहँदै आज खडक नगरपालिकाको १३ औं नगरसभामा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दैछु।

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त ससर्त अनुदान, समानीकरण अनुदान, राजस्व बाँडफाड, समपुरक अनुदान र विशेष अनुदान तथा आन्तरीक आयलाई मुख्य श्रोत मानि बजेट तर्जुमा गरि नगरपालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु यस नीति तथा कार्यक्रमका आधारमा सञ्चालन हुनेछन्। आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा निम्नलिखित विषय वस्तुहरुलाई आधार मानी तयारगरिएको छ ।

➤ अवलम्बनका आधारहरु

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख पद्धति तथा आधारहरु निम्न छन् ।

- संघीय गणतन्त्र नेपालको संविधानमा व्यवस्था भए अनुसार स्थानीय तहका अधिकारका सुचिकृत विषयहरु।
- स्थानीय तह सम्बन्धी जारी ऐन, नियमावली, कार्यविधि, दिग्दर्शन, परिपत्र लगायत कानुनी व्यवस्थाहरु ।
- राजस्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समिति , बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति बाट प्राप्त राय सुभावहरु ।
- वडा, वस्ती स्तरमा भएका छलफलका सुभवहरु एवम् विभिन्न माध्यमबाट संकलन भएका सुभावहरु ।
- विषयगत कार्यालय र निकायबाट प्राप्त राय सुभावहरु ।
- नगरसंग सम्बन्धित विषयगत विभिन्न क्षेत्र बुद्धिजीवी , विज्ञ, नागरिक अगुवाहरु संगको परामर्श प्राप्त राय एवम् सुभावहरु ।

स्थानीय सरकारको प्रमुखका हैसियतले खडक नगरवासीहरूका तमाम आशा,अपेक्षा, चाहाना, आकांक्षा,माग र भावनालाई सम्बोधन गर्न नगरको एकीकृत विकासका लागि आगामी आ.व. २०८०/८१ मा अवलम्बन गरिने नीतिहरु प्रस्तुतिका लागि अनुमति चाहन्छु ।

खण्ड - १

१. प्रारम्भ

नेपालको संविधान र संघीय शासन प्रणालीको तिन तहगत सरकारहरुमा खडक नगरपालिका स्थानीय सरकारको रूपमा रहेको छ। यस नगरपालिकामा २०७९ वैशाख ३० गते स्थानीय तहको दोस्रो चुनाव सम्पन्न भई कार्यभार ग्रहण गरेको एक वर्ष पूरा भएको छ। लोकतान्त्रिक अभ्यास र आफ्ना प्रतिनिधि मार्फत जनचाहना अनुरूपका कार्यहरु सुरु भएको छ। यसकार्यहरुमा प्रत्यक्ष/परोक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने सबैमा हार्दिक आभारसहित धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

२. परिचय

हाम्रो देशनेपालको मधेश प्रदेश, सप्तरी जिल्लाको एक मात्र ऐतिहासिक नगरी साविकको गा.वि.स. कल्याणपुर, धनगढी ९, खोजपुर, बनरभुल्ला, पंसेरा, मैन्हासहसवाहु, ईनरुवा फुलबडीया आ सिस्वावेल्ही मिलेर बनेको खडक नगरपालिका नेपालको चिरपरिचित नदीहरु मध्ये खडक नदीको नामले नामाकरण भएको हो। जम्मा ११ बटा वडा रहेको यो नगरपालिकाको स्थापना वि.स. २०७३ सालमा भएको हो । यस नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल ९६.७८ छ । नेपालको पूर्व पश्चिम मुख्य राजमार्गमा रहेको नगरपालिकाको केन्द्र कल्याणपुर बजारमा छ । अफैमा एक ऐतिहासिक पुरातात्विक महत्व बोकेको यो नगरपालिका सप्तरी जिल्ला सदरमुकाम राजविराजबाट २० किलोमिटर उत्तर पश्चिममा, चुरे जंगलकोकोखमा रहेको नगरपालिका जहाँ बहु धार्मिक,बहु सांस्कृतिक,बहुजाति र बहुभाषिक समुदायको बसोबास रहेको छ।

३. अवसर

स्थानीय सरकार सञ्चालन भएपछि यहाँ सम्पन्न २ बटा निर्वाचनले सबै स्थानीय नागरिकलाई उत्साहित बनाएको छ। यहाँ स्थानीय सरकार सञ्चालनपछि विकास निर्माणका कार्यहरु तिव्र गतिमा भईरहेको छ। विभिन्न संभावनाहरु बोकेको छ। तथापी आगामी दिनमा यस नगरपालिका भित्रका विकास निर्माणको साथै स्थानीय बासिन्दाको वृत्ति विकास, रोजगार, आयमुलक, सिपमुलक एवं पूर्वाधार तथा दिगो विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा यस नगरको उद्देश्य र कार्ययोजनामा राजनीतिक दल, संघ, संस्था, स्थानीय बासिन्दा समेत सबै क्षेत्र र वर्गको सहभागीता निःस्वार्थ ढंगले रहेकाले पूर्ण रूपमा सफलता प्राप्त हुने अवस्था छ।

४ चुनौती

यस नगरपालिकाबाट हाल सम्म विविध कारणले सम्पन्न गर्न र विगतमा कार्यायोजनामा समावेस गर्न छुट भएका आवश्यकताहरुलाई आगामी दिनमा कार्यान्वयनमा ल्याउन हामीले विभिन्न क्षेत्रमा आवश्यकता र औचित्यता पहिचान सहित भू-उपयोग नीति, वातावरण मैत्री स्थानीय शासन, राष्ट्रिय तथा स्थानीय शासन, राष्ट्रिय तथा स्थानीय भवन आचार संहिता, खुल्ला क्षेत्र घोषणा, सडक मापदण्ड निर्धारण कार्यान्वयन, सडक बत्ति व्यवस्थापन, राजश्व परिचालन, नगरपालिका गुरु योजना, सर्वसाधारणको इन्टरनेट पहुँच सामाजिक सुरक्षामा सहजता, भष्टाचार सुन्य सहनशील नगरपालिका घोषणा, सामुदायिक स्वास्थ्य क्लीनिक, छाडा पशु चौपाय नियन्त्रण व्यवस्थापन, सार्वजनिक पार्क निर्माण, सार्वजनिक जग्गा संरक्षण, लैङ्गिक मैत्री र फरक क्षमता भएका व्यक्ति मैत्री कार्यक्रम, कृषि विधुतीकरण, विषादि रहित कृषि एवं हरित क्षेत्र कार्यक्रम,

सरसफाई कार्यक्रम, होमस्टे कार्यक्रम संचालन, ऐतिहासिक स्थलको संरक्षण, सडक सुधार र संरक्षण, पर्यटन विकास लगायतका कार्यक्रमहरू सम्पन्न गर्नु पर्ने दायित्व एवं जिम्मेवारी यस नगरपालिकामा आएको छ । यस क्षेत्र भित्रको सार्वजनिक पर्ति जग्गा संरक्षण, सार्वजनिक पोखरी, जलासय संरक्षण-संवर्द्धन, आन्तरिक बजारीकरण व्यवस्था, आर्थिक आय आर्जनका विविध कार्यक्रम, आन्तरिक आय व्यवस्थापन सहित समयानुकूल परिमार्जित कर दस्तुरको व्यवस्थापन, पुरातात्विक सम्पदा, चुरे संरक्षण मार्फत प्राकृतिक सौन्दर्यता र पर्यटन विकास, सक्षम एवं सवल खडक नगरपालिका बनाउने, संघ र प्रदेशसँग समन्वय, सहकार्यको साथै अधिकतम आवश्यकतालाई न्यूनतम श्रोत साधनवाट सम्बोधन गर्नु पर्ने आवश्यकता हाम्रो लागि चुनौती बनेको छ ।

खण्ड -२

खडक नगरपालिकालाई व्यवस्थित र समृद्ध नगरपालिका बनाउन आवश्यक ऐन,नियम,नीति,कार्यक्रम समेत उपयुक्त कार्यन्वयन लागि निम्न अनुसार नीति, कार्यक्रम पेश गरिएको छ ।

१. परिकल्पना :

“खडक नगरपालिकाको अभियान समाजवाद उन्मुख आधार निर्माण”

२. सोच :

खडक नगरपालिका वासीहरूको आधारभुत आवश्यकता पुरा गर्दै विशिष्ट पहिचान सहितको सक्षम एवं सवल र समाजवाद उन्मुख समाज निर्माणको बाटो अबलम्बन गर्न आत्मनिर्भरता आधारित नगर बनाउने मुख्य सोच रहेको छ ।

३. लक्ष्य :

विभिन्न औद्योगिक, ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक, समाजिक महत्वका क्षेत्रहरू रहेको खडक नगरपालिकाको प्राकृतिक सौन्दर्यताको बहुउपयोग सहित पूर्वाधारको विकास, कृषिमा आधुनिककरण र नागरिक शसक्तिकरण गर्दै सक्षम एवं सवल बनाउने लक्ष्यका साथ नगरलाई भौतिक,आर्थिक,समाजिक,शैक्षिक,धार्मिक तथा सांस्कृतिक दृष्टिले समुन्नत, आत्मनिर्भर एवं बनाउने लक्ष्य राखिएको छ ।

४. उद्देश्य:

स्थानीय सरकारको रुपमा निर्वाचित सक्षम र दुर दृष्टीपूर्ण नेतृत्वमा सरकारी, गैरसरकारी निजी क्षेत्र सहितको समन्वय र सहभागिता उपलब्ध स्रोत साधनहरूको समुचित परिचालन गरिनेछ । आर्थिक तथा समाजिक असमानता हटाउन सुसाशन एवं पारदर्शीता कायम गरी समावेशी समानुपातिक विकास अवधारणामा नगरपालिकाको समग्र विकास लागि भौतिक पूर्वाधार समाजिक क्षेत्रमा लगानी बृद्धि गरिनेछ । लक्षित वर्गका लागि विशेष कार्यक्रमहरू मार्फत आर्थिक सामाजिक उन्नती र पहुँचमा बृद्धि गर्न गरिबी न्यूनीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । सुशासनको प्रत्याभुती सहित ऐतिहासिक कला ,सांस्कृती, सम्पदा तथा प्राकृतिक सौन्दर्यतायुक्त स्रोत साधनहरूको अधिकतम परिचालनका साथ समग्र विकासद्वारा देशकै नमुना नगरपालिकाको रुपमा सवलीकरण गर्दै सक्षम र आत्मनिर्भर नगर बनाउने मुख्य उद्देश्य हुनेछ ।

खण्ड -३

क्षेत्रगत समग्र नीति तथा आधारहरू

यस खडक नगरपालिकाको लक्ष्य तथा उद्देश्य प्राप्तीका लागि यस नगरपालिकाबाट निम्न अनुसार प्राथमिकताका आधारमा विषयगत क्षेत्रमा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिएकोछ ।

१. सामान्य प्रशासन नीति

- जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक पर्ने उपयुक्त, तालीम, अध्ययन, अवलोकन गोष्ठी लगायत कार्यक्रमको लागि आवश्यकता अनुसार निजी तथा संस्थागत समन्वय बाट गरिने छ ।
- नगरपालिका बाट उपलब्ध गराईने सेवाग्राहीसंग सम्बन्धित सेवा सुविधालाई व्यवस्थित गर्नको लागि सहायता कक्षको व्यवस्था गरी दैनिक सेवा प्रवाहलाई सरल र सहज बनाईनेछ ।
- नगरपालिकाबाट उपलब्ध गराउने सार्वजनिक सेवा सुविधाहरू स्पष्ट हुने गरी जवाफदेहीता सहितको नागरिक वडापत्र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट उपलब्ध हुने सेवाहरू अहसाय, अपाङ्ग, वृद्ध एवम् दृष्टिबिहिनहरूकोलागी प्राथमिकता साथ एकद्वार प्रणालीबाट उपलब्ध गराईनेछ ।
- कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन तथा मूल्यांकन विधिलाई प्रभावकारी, बैज्ञानिक बनाई सचेतिकरण साथ दण्ड, पुरस्कार पद्धतीको आधारमा सेवामुखी एवं जवाफदेही बनाईनेछ ।
- नगरपालिका कर्मचारी कल्याण कोष परिचालन कार्यविधि बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- मानव संसाधन विकास, संस्थागत विकास, क्षमता विकासलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि नगरपालिका भित्र रहेका मानव संसाधनको रोष्टर तयार गरी आवश्यकता अनुसार परिचालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको आन्तरिक शान्ति सुरक्षा, वडा कार्यालयहरूको सुरक्षा सवलिकरणका लागि नगरप्रहरीको व्यवस्था मिलाइनेछ।
- कर्मचारीहरूको सरुवा अन्तरवडा तथा पालिकामा आवश्यकता अनुसार गरिनेछ ।

२. सेवा प्रवाह नीति

- आम नगरवासीका लागी सहज र सुलभ सेवा प्रवाह गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । नगरवासीको घरदैलोमा सेवा पुऱ्याउन सेवा प्रवाहको विशेष रणनीति निर्माण गर्दै लगिनेछ ।
- आम नागरिकलाई सहज सेवा प्रवाह गर्न नगरपालिका , वडा कार्यालय तथा विषयगत कनर्यालयहरूले सेवाको प्रकृति र अवस्था अनुसार सेवा , कर्मचारी , कार्यदिन र कार्यक्षेत्रलाई आधार मानी समूहीकरण गर्दै सेवा प्रवाहको ढाँचा, विधि र प्रक्रियाको निर्धारण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सेवा प्रवाहका विधि र प्रकृतिलाई अनलाइन प्रविधि आलोपालो विधि र टोकन पद्धतिसँग आवद्ध गर्दै लगिनेछ, प्रवाह गरिने सेवालार्ई अतिआवश्यक, विशेष र समान्यगरी वर्गीकरण गरिनुका साथै सोही अनुरूप सेवास्तर निर्धारण गर्दै कार्यकक्ष, जनशक्ति र सेवा प्रवाहको विधि निर्धारण गर्ने नीति लिने छ।
- नगर कार्यालय र वडा कार्यालयलाई पूर्ण डिजिटाइजेसन गराउन अफिस अटोमेसन तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईने छ।
- सेवाग्राही नगरवासीलाई सरल र सुलभ तरिकाले सेवा प्रदान गर्ने र जनगुनासो सुन्न मेयरसँग नगरवासीकार्यक्रम ल्याई प्राप्त जनगुनासो सम्बोधन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।

३. कृषि तथा पशुपन्छी विकास सम्बन्धि नीति

- कृषि क्षेत्रमा आधुनिकरणका लागि कृषि विद्युतिय सिंचाई प्रणालीको आधुनिकरण नीतिलाई अवलम्बन गरिदै लगिनेछ साथै आवश्यकता अनुसार डिप बोरिङ निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादनलाई आधुनिकरण गर्न उन्नत जातका विउ-विजन, कृषि औजार र सामग्रीहरू कृषक तथा कृषक समुहहरूलाई लागत साभेदारीमा वितरण गरी कृषि क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने नीति लिईनेछ ।
- कृषिमा युवाहरूको आर्कषण वढाई स्वरोजगारको विकास एवम आय आर्जनका लागि नगरपालिकाको आन्तरिक माग र बजारमा उच्च माग हुने मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती सहित वालीनाली विकास गराउन औषधी छर्ने मेशिन औजार वितरण, समरसेल वितरण, लगायतका कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- वैज्ञानिक कृषि प्रणाली स्थापनाको लागि संघ र प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा अन्य कार्यक्रम, योजनाहरू ल्याई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

४. शिक्षा सम्बन्धि नीति

- सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर अभिवृद्धि, सुविधा सम्पन्न भौतिक पूर्वाधारवनाउने, पठनपाठनको गुणस्तरमा सुधार ल्याउने र शिक्षकहरूको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउने कार्य र एक विद्यालय एक बालउद्यानको अवधारणलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको आम्दानी र खर्चलाई पारदर्शी गर्न विद्यालयहरूको लेखा लेखांकन सफ्टवेयरलाई पूर्णरूपमा लागू गरी विद्यालयहरूको वित्तीय प्रतिवेदन चौमासिक रूपमा प्रकाशन गरिनेछ ।
- नेपाल सरकारबाट प्राप्त शिक्षा क्षेत्रको सर्शत अनुदानलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- शिक्षा विकासका लागि विद्यालयहरूका बीचमा शिक्षामा गुणस्तरीयता र पहुचमा समानता स्थापित गरी विभेदपूर्ण शिक्षा प्रणाली अन्त्य गर्न संघ, प्रदेश सँगको समन्वयमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । नेपाल सरकारले बालबालिकाका लागि निः शुल्क खाजा कार्यक्रम उपलब्ध गराएको छ । यसलाई अझ बढी प्रभावकारी बनाउन गुणस्तर मापन गरेर मात्र खुवाउने व्यवस्था र अनुगमनलाई तिब्रता दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय बीचको भेदभावलाई अन्त्य गराई गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने वातावरण निर्माण र स्थानिय पाठ्यक्रम अनुसारको शैक्षिक सामग्री निर्माण गरी दुइटै विद्यालयहरूमा लागू गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- उच्च शिक्षा हाँसिल गर्न चाहने (प्राविधिक र अप्राविधिक) जेहनदार छात्रछात्राहरूलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाउनेछ ।

५. खेलकुद तथा अतिरिक्त कृयाकलाप नीति

- नगरपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरी परिचालन गरिनेछ ।

- नगरपालिका भित्र रहेको खुला, सार्वजनिक पर्ती तथा नदी उकास, आसपासका क्षेत्रहरुको पहिचान गरी त्यस्ता क्षेत्रहरुमा खेलकुद मैदान, बालउद्यान, फुटबल जस्ता पूर्वाधारको निर्माण एवम संचालनमा सार्वजनिक नीति साभेदारीमा व्यवस्थापन गर्ने नीति लिएनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेको खुला, सार्वजनिक क्षेत्रहरुमा योग साधान व्यामका अतिरिक्त शरीरिक तथा मानसिक अवस्था स्वास्थ्य राख्न बहुआयामिक क्रियाकलापहरु र जिम जिम खाना संचालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरु बीच खडक नगर कप खेलकुद, कला, साहित्य, संस्कृति लगायत अतिरिक्त कृयाकलाप प्रतियोगिता आयोजना गरिनेछ ।
- राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित, प्रतिस्पर्धी र मर्यादित बनाउँदै सो कार्यक्रमको लागि निरन्तरता दिइनेछ र नगरभित्रका विद्यालयलाई सहभागिताको आधारमा आर्थिक सहयोग गरिनेछ ।
- जिल्ला स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता आयोजनाको लागि सहकार्य गरिनेछ ।

६. पूर्वाधार विकास नीति

- नगरपालिका क्षेत्रभित्र अत्यावश्यक सडकहरुको लागि नगरपालिका यातायात गुरुयोजना (MTMP) निर्माण गरी विस्तृत योजना प्रतिवेदन तयार गरी लागु गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट निर्माण गरिने सार्वजनिक पूर्वाधारहरुलाई यथासम्भव फरक क्षमता भएका व्यक्ति मैत्री, बालमैत्री, जेष्ठनागरिक मैत्री बनाईने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र आवश्यक पर्ने खानेपानी, पर्यटन, यातायात, खेलकद लगायतका क्षेत्रहरु सार्वजनिक (निजी साभेदारी (PPP) अवधारणका आधारमा उपयुक्त कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- आफ्नो कार्यालय भवन नभएको वडाको अनिवार्य रुपमा कार्यालय भवन निर्माण गर्ने व्यपस्था मिलाइनेछ ।

७. आर्थिक विकास नीति:-

- नदि कटान तथा बाढिबाट हुन सक्ने जनधनको क्षति तथा न्यूनिकरणका लागि आवश्यक वातावरणीय दृष्टिकोणले दिगो पूर्वाधारहरुको निर्माण गरी क्षति न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- नगरविकास कोष लगायत अन्य संघ संस्थासंगको समन्वयमा तपशिल बमोजिमका आन्तरिक आय बढाउने पूर्वाधार निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- युवाहरु रोजगारीको सिलसिलामा विदेश जाने क्रमलाई निरुत्साहित गर्न विभिन्न उपयुक्त तालिमहरु उपलब्ध (नगरको शिप नगरमै लगानी) गराई नगरमै स्वरोजगार सिर्जना गरी एक घर एक रोजगार अभियान लाई सफल पार्न पहल गरिनेछ ।
- नगरको श्रम नगरकै लागि पसिना भन्ने नीतिलाई कार्यान्वयन गर्न युवाहरुलाई लक्षित गरी रोजगारमुलक सिप विकास तालिम प्रदान गरिनेछ ।

- युवाहरुलाई लक्षित गरी स्व:रोजगार, आत्मनिर्भर, स्वावलम्बी र चरित्रवान बनाउन युवा उद्यमी प्रोत्साहन कार्यक्रमहरु सञ्जाल गरिनेछ ।
- नेपभल सरकारको सहयोगमा संचालित मेडपा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

द. सामाजिक विकास नीति :-

- यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र प्रत्येक नगरवासीको पहुँच पुग्ने गरी घुम्ती स्वास्थ्य शिविर, मधुमेह, उच्च रक्तचाप, थाइराइड, मृगौला, क्यान्सर, मुटु रोग, आइ खस्ने समस्या जस्ता रोगको नि:शुल्क स्वास्थ्य परिक्षण शिविर, एम्बुलेन्स सेवा, लगायत का सेवा सुविधालाई सहज र सफल उपयोग गर्न सक्ने वातावरण बनाउन आवश्यकता अनुसार निजि तथा संस्थागत साभेदारी सहभागिता समेतलाई अवलम्बन गरी प्रभावकारी ढंगले योजना बनाइने छ ।
- लक्षित वर्गको क्षमता अभिवृद्धि गरी आत्मनिर्भर बनाउन चेतनामुलक, सीपमुलक, आयमुलक तालिमहरुको व्यवस्थापन गरी रोजगारका अवसरहरुको पहिचान सहित उपयुक्त अवसर उपलब्ध गराउने छ ।
- नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको सम्पति तथा अन्य सार्वजनिक सम्पादहरुको उचित संरक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- नगरपालिका भित्र परम्परागत रूपमा संचालन हुने मेला,यात्रा पर्व, भजन आदि जस्ता धार्मिक परम्परा संरक्षण गर्दै त्यस्ता पर्वहरुलाई व्यवस्थित सुसज्जित गरी सांस्कृतिक, पर्यटन विकासको रूपमा स्थापित गरिदै लगिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका सम्पदा, मठ, मन्दिर, गुम्बा, मस्जिद, सत्तल, पाटि,पौवा तथा सामाजिक क्षेत्रका पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मतसंभारको लागि समन्वयात्मक पहल गरिने छ ।

द. सहकारी सम्बन्धी नीति

- सहकारीको माध्यमबाट गरिव विपन्न वर्गका सदस्यहरुको संलग्नतामा संचालन हुने उत्पादन र लगानीमा आम नागरिकको पहुँच स्थापित गर्न सहकारी संस्था र नगरपालिका विच साभेदारी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सहकारी क्षेत्रको क्षमता अभिवृद्धिको लागि सहकारी शिक्षा नेतृत्व विकास, बजार व्यवस्थापन, ऋण तथा वचत सम्बन्धी र व्यवस्थापन तालिम समन्वयात्मक रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- दर्ता भएका तर कम्तिमा तीन आ.व. सम्म साधारण सभा नगरि निष्क्रिय रहेका सहकारी संस्थाहरुलाई खारेजीको प्रक्रियामा लगिनेछ भने एउटै प्रकृतिका सहकारी तथा सदस्य दोहोरिएका सहकारी संस्थाहरुलाई सहकारीको मर्म अनुरूप एकिकरणको प्रक्रियामा लगिनेछ ।

९. वन वातावरण र फोहोरमैला तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

- नगरपालिकाबाट पारित विपद् व्यवस्थापन ऐन तथा कार्यविधिको अधिनमा रही वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्माणबाट वडा कार्यालयले नै साना तिना विपद् सम्बोधन गर्ने नीतिगत व्यवस्थाको कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- सडकको क्षेत्राधिकार भित्र सडक निर्माण गर्न अवरोध गर्नेलाई नगरपालिका तथा वडा कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाबाट बन्चित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरपालिकाबाट निस्कने फोहोर विसर्जनका लागि जमिनको आवश्यक व्यवस्थापन गरी ट्रेन्च निर्माण भएकोले व्यवस्थापन नहुँदा सम्म अन्य स्थानीय निकायसँग समन्वय र सहकार्य गरी फोहोर व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सडक, बाटोको दायँवायाँ दुवै तर्फ, खोलाका किनार, पैनीको किनारमा वृक्षारेपन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरको सरसफाइलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ र आधुनिक सरसफाई औजार र मेसिनको खरिद गरी सरसफाईलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- संघ र प्रदेश सरकार संगको सहकार्य समन्वयमा फोहोर प्रशोधन केन्द्र स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ ।

१०. भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन नीति :-

- नगरपालिका क्षेत्रभित्रका घरहरुको क्रमश **Block No.** तयार गरी आधुनिक प्रणालीमा अभिलेखीकरण गर्दै आवद्ध गरिनेछ । जग्गा वर्गीकरण गरिनेछ ।
- सार्वजनिक जग्गा ओगटेर निर्माण गरिएका अनाधिकृत संरचनाहरु क्रमशः हटाइँदै लगिनेछ ।
- नगर भित्र ऐलानी, अव्यवस्थित, भूमिहिन सुकुम्बासी र दलितहरुलाई राष्ट्रिय भुमि आयोग संग समन्वय गरि लालपूर्जा वितरण कार्यको निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्थानिय सरकार संचालन ऐन कानून वमोजिम मालपोत इकाई नगरमा स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।

११. न्याय कानून तथा मानव अधिकार तथा सुशासन प्रवर्धन नीति

- सामाजिक सदभाव, विपद् व्यवस्थापन लगायत शान्ति सुरक्षाको सम्बन्धित निकाय संगको विगत देखिको समन्वय, सहकार्य लाई अझ बढी प्रगाढ र फलदायी बनाउदै लगिनेछ ।
- नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने ऐन, कानून, नियम, कार्यविधि र निर्देशिका बनाई विधिको शासनलाई पूर्णरूपमा पालना गरिनेछ ।
- सुचना प्रणाली व्यवस्थित गराउदै लानुको साथै नगरपालिकाको विद्युतीय पाश्चवचित्र (**Digital Profile**) तयार गरी सो को आधारमा योजना प्रक्रिया सञ्चालन गरिनेछ ।

१२. योजना अनुगमन तथा तथ्याङ्क नीति :

- नगरपालिकाबाट संचालन गरिने योजना तथा कार्यक्रमहरु लाई गुणस्तरीय रूपमा छिटो छरितो रूपमा सम्पन्न गर्नको लागि प्रत्येक आ.व. को वैशाख मसान्त भित्र कार्यादेश सम्भौता हुने नितिलाई निरन्तरता दिदै आषाढ १० सम्म सम्पन्न गरी सो को भुक्तानी फरक फरक गरी सक्नु पर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालन हुने योजनाको विवरण नगरपालिकाको वेभसाइट वा विद्युतीय माध्यम मार्फत सार्वजनिक गरिनेछ ।

- स-साना योजनालाई एकीकृत गरी समयमै सम्पन्न हुन सक्ने उपलब्धी मूलक योजनालाई प्राथमिकताका आधारमा क्रमश संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- साविकमा रहेको बक्यौता बेरुजु एवं पेशकी फछ्यौट गर्ने कार्यलाई याजना सहित फछ्यौट एवं असुल उपर गर्ने नीतिलाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।

१३. राजश्व तथा आर्थिक प्रशासन नीति

- नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र रहेको आन्तरिक आयका श्रोतहरूको सुक्ष्म रूपमा पहिचान र उचित व्यवस्थापन गरी नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत बृद्धि गर्दै लैजाने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- आन्तरिक श्रोत तर्फ कर, शुल्क, महशुल, जरिवाना आदि असुलीलाई प्रभावकारी बनाई नगरपालिका विकासको गतिलाई थप योगदान दिनको लागि राजश्व असुलीको योजनालाई नियन्त्रता दिइने छ ।
- व्यवसाय कर, घर बहाल कर तथा अन्य कर र करकाश्रोतहरूको लगत अद्यावधिक गर्दै लगिने छ र साथै दोहोरो कर निरुत्साहन गर्दै नगरपालिकाभित्र दर्ता गरिएका व्यवसायहरूलाई पनि बौकिङ्ग कर्जाको व्यवस्था गर्न पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिकामा रहेको निर्माणका मेशिन, औजारहरू अधिकतम उपयोगबाट आय श्रोत बढाइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालनमा रहेको उद्योग, व्यवसायहरूलाई करको दायरामा ल्याउन कर संकलन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउदै विशोष अभियान संचालन गर्ने र उत्कृष्ट करदातालाई सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।

१४. सुशासन नीति

- नगरपालिका क्षेत्रमा हुने र भएका क्रियाकलाप लगायत अन्य गतिविधिको नगरवासीहरूलाई सुसुचित हुने अवसर दिनको लागि सुचनालाई प्रभावकारी बनाउन नगरपालिकामा विद्युतीय माध्यमबाट सार्वजनिक गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट दिइने सेवाहरूको सुचना एवम जानकारीहरू सार्वजनिक गराउने विवरणहरू तथ्याडक, सुचना, कर, नीति योजना तथा कार्यक्रम लगायताका विषयहरूमा विद्युतीय प्रणाली मार्फत संचालन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- न्यायिक समिति मार्फत मिलापत्र केन्द्र, न्याय सम्पादन तर्फ सामाजिक सचेतना, सामाजिक सदाव कार्यका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।

१५. स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धि नीति

- नगरवासीको स्वास्थ्य सुरक्षार्थ नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा, पूर्वाधार विकास, औषधि एवम उपकरण र दक्ष स्वास्थ्यकर्मीकोसेवा विस्तार गर्न लागत साभेदारी र सहकार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिई कार्य गर्ने नीति लिइनेछ ।
- वडा स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरू पूर्ण क्षमतामा संचालन तथा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीति लगिनेछ ।

- निःशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा आम नगरवासीको सुलभ र सहज पहुचका लागि एम.वि.वि.एस. डाक्टर, प्याथोलाजि ल्याव र एक्स रे सहित स्वास्थ्य परिक्षणको सेवालाई निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- महामारी जस्ता परिस्थिति नियन्त्रण भन्दा बाहिर गएको अवस्थामा समेत नगरवासीको सुरक्षार्थ विशेष रणनीति निर्माण गरिनेछ ।
- नगरपालिकामा रहेको स्थानिय जिडिबुटीको पहिचान, संरक्षण, उपयोग गरी परम्परा र आयुर्वेद उपचार पद्धतिलाई प्रवर्धन गरी जनस्वस्थ्य सेवा अभिवृद्धि गरिनेछ ।

१६. पर्यटन प्रवर्द्धन नीति

- नगर क्षेत्रका सम्पूर्ण धार्मिक र अन्य पर्यटकीय स्थलहरुको संरक्षण सम्बन्धन गरिदै लगिनेछ।
- होमस्टे व्यवसायको लागि प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम मार्फत होमस्टे संचालनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- संघ र प्रदेश सरकार सँग समन्वय गरि अन्य पर्यटन प्रवर्द्धन, पर्यटन विकास, चुरे स्थित रहेको पर्यटकिय क्षेत्रको विकास संरक्षण सम्बन्धन गरी पर्यटन व्यवसायको पनि विकास गरिनेछ ।

अन्त्यमा, माथि उल्लिखित आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रमका अलवा अघिल्लो वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख गरिएका महत्वपूर्ण नीति तथा कार्यक्रमलाई गन्तव्य सम्म पुर्याइनेछ, भन्दै नीति तथा कार्यक्रमलाई ध्यान दिई मनन गरिदिनु हुने नगर उप प्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वडा अध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्य, नगरसभा सदस्य ज्यू, सभाहलमा उपस्थित कर्मचारी तथा सम्पूर्ण महानुभाव नगरवासी सबैमा हार्दिक धन्यवाद, आभार व्यक्त गर्दछु।

धन्यवाद, जय खडक नगर ।

जय प्रकाश चौधरी

नगर प्रमुख

खडक नगरपालिका, सप्तरी

मिति : २०८०।०३।१० गते